

2. Treba je, da se za reznike le zdrav in živobiten les izbira. Rozge, ktere je mraz poškoval, so za zasajanje skozi nespособne. Ravno tako ne kažejo rozge, ktere je toča obklala. Mraz vmori najprej glavna očesa, potem pa tudi postranska, če je posebno hud celo les. Vsi deli rozgini, ki so vsled mraza trpeli, imajo celo rujavo ali celo črno barvo in le v veliki sili se morejo take rozge za zasajanje porabiti, če imajo pod skorjo še zeleno in živo lesno plast. Toča poškojuje les in očesa, in so od tako poškodovanih rozeg narezani ključi ali rezniki še vedno sposobni, da rastejo, vendar se je pa bati, da tako zarejeni trsi na poškodovanih mestih pregnjijejo in se prelomijo.

3. Varovati se je tudi treba, reznike in ključe iz takih vinogradov jemati, kateri so tako ali tako s kako boleznijo okuženi. Take nalezljive bolezni se potem tudi v zdrave vinograde prenesó, in tako namesto, da bi se novi nasadi množili, se še stari vinogradi vničuejo.

(Konec prih.)

Dober nasvet živinorejcem. Iz Remšnika se nam poroča sledeče: hvalevredno je tukaj živinorejstvo in trženje z živino. Ni ga namreč kmeta, ki bi ne hodil na sejme v Mahrenberg, na Muto, Vozenico, Ribnico, Trajberg, Slov. Gradec, Šoštanj pa unkraj Radelna na Nemško v Ivnik, Arbelž, Zeleni travnik, Lučane, sv. Florijan, Kleinstetten in celó v Gradec, da si nekaj denarjev s trženjem prisluzijo. Nemeec pravi: „od Slovenca je dobro kupiti živino, ona rada je in se da spitati“. Uzrok temu je posebni način, kako tu slovenski kmetje krmo polagajo.

Že od nekdanj so prebivalci tukaj navajeni rez delati za živino, ker imajo malo senožet, slame pa obilno. Dolgo narezane slame živina itak ne ljubi. Režejo tedaj slamo, ktereje se nekoliko zelenjadi primeša, tako drobno kakor oves. Ako bi na ta način se ravnali s klajo, bi marsikteri, ki ima po 12—16 glav, mogel komaj 5—6 glav prerediti skozi dolgo zimo, navadno od novembra do binkoš.

Lanjsko leto si je pisatelj priskrbel rezni stroj Majfartov od Vornirja v Gradci, kojega tudi „Slov. Gospodar“ naznanja, in je z njim zelo zadovoljen, ker se je že večkrat v dveh urah za 12 glav za celi teden rezí napravilo.

Ako ta stroj dva gonita, ne zadostuje eden človek nalagati. Veljal je 70 fl. Bil je prvi na Remšniku, a sedaj ga ima že skoro vsak drugi kmet, in s časom si bode ga vsak oskrbel, tudi zato, ker se veliko časa prihrani za druga opravila. V tem obziru moramo tedaj hribovčane povzdigovati nad one prebivalce v spodnjih krajih. Znano je pisatelju, koliko zelene krme dobivajo drugod, a živine redijo manje. Tukaj dobi eden posestnik po 18—20 gar zelenja, ene gare po 5 centov in redi po 12 glav.

Na drugih krajih pa toliko velikih voz, eden voz po 15—20 centov, in ne prerediti veliko več živine, ker se pri pokladanji in dolgi rezi grozno veliko potratí. Tako se godi v Pesniški dolini in večinoma po Slov. goricah. Kder imajo tedaj 12—15 glav in jih več prerediti ne upajo, bi utegnili, ako si rezne stroje priskrbijo, po 25 glav prerediti. Stroj bi bil v enem letu plačan. Tukaj se večinoma s slamo preživlja goved čez zimo in ni slabeja kakor v spodnjih krajih, kder skoro le zelenjad dobiva. Prijatelj živinoreje sezite toraj po Majfartovih strojih. Naslov: Mavfarth & Comp. Wien, Pratterstrasse Nr. II. Zvezek narisanih strojev pošlje g. Majfart na občino brez plače, kder je tudi cena zaznamovana.

Sejmi 7. jan. Maribor, Šmarije, Nova cerkva, 10. jan. Gradec, Hengsberg, 11. jan. Planina, sv. Filip, Ponikva, 17. jan. Kapela v brežiškem oknaji, sv. Pnter pri Radgoni, Petrovče, Tilmitsch.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Šulvereinski groši so sramota učiteljem), če se objavi, tako sodijo saj šulvereinski botri Zwettler, Wiesthaler, Seidl. Kamški kaplan je namreč kupil nekaj iztisov „Gospodarja“ štev. 47, kder je nemški šulverein ocenjen, kakor ga vsak pošten Slovenec in cesarju zvest Avstrijan oceniti mora. V njem tudi stoji pisano, da je profesor Nagele učitelju g. Gratze objubil lepo plačo, če mu pomore v Kamci ljudi naloviti za šulverein. Dne 23. novembra popoldne pridejo šolarji po naročene iztise k njemu v kaplanijo, kder jim še drugih iztisov, 14 namreč, izroči rekoč: pozdravim očeta in jim pošljem obljubljeno, uže vedo, kaj je. To izvé učitelj Gratze in ovadi Zwettlerju, ta Wiesthalerju in staremu Seidlnu. Ta in Zwettler prideta v Kamco natančneje pozvedavat in sedaj napiše Seidl dolgo tožbo zoper kateheta, podpiseta Zwettler in Wiesthaler, češ da je svojo službo zlorabil in da je učitelj Gratze škodo trpel na svojem poštenji pri ljudeh; zato treba kaplana za kazen mahoma odpraviti iz Kamce. Tožba gre na okrajni šolski svet in ta jo odstopi preč. škofištvu. Ta pa se ne prenagli in stvar preiskuje. Č. g. župnik je bil uže zaslišán in se za nedolžnega kaplana dobro potegnil. ne more zapopasti, da bi „Verbrechen“ bilo, če duhovnik v svojej hiši komu kakšno knjigo ali časopis izroči. Vitanjska učiteljica je liberalne liste v šoli delila pa nihče ni tožil. Če pa so šulvereinski groši nečastni za učitelja, zakaj pa jih torej dajejo in jemljejo? Sploh narodna slovenska ovca je pa šulvereinskemu volku vodo skalila in zato bi naj Kamca svojega kaplana zgubila!

Iz št. Vida nize Ptuja. Slovenskemu svetu je že znano, da imamo pri nas tudi nemškutarje. Prvi je „Francel“ Schoscheteritsch. Drugi so le zapeljani. Vsi pa so naročili o binkošnih za cesarja Jožefa spominek v Ptuji venec, katerega pa so na dolgu ostali. In ravnokar razpošilja sledeči cirkulare: „an sämtliche Herren von der Pfarre St. Veit, welche das Enthüllungsfest des Kaiser Josefs-Denkmal in Pettau am 14. Mai beigewohnt haben, betreffs der Vereinszahlung des dahingelegten Kranzes-Kosten im Betrage pr. 9 fl. 5 kr. Ali ni to izvrstna nemščina našega nemškutarja? O binkošnih se je toliko govorilo o ogromnej svoti, katero ima odbor Jožefovega spomenika na razpolaganje, sedaj pa beračijo pri ubogih kmetih. Ali ni to sramota za vas nemškutarje? Poprej so se bahali, cigare kadili, sedaj pa „fehtajo“ sicer jih še nemškutar Kolenc za dolžni venec toži!

Iz Monšberga. (Cerkveno petje nemčurstvo, volitve.) Cerkveno petje se je tukaj znatno izboljšalo, posebno pretečene svetke se je prav lepo popevalo. Hvala tedaj g. učitelju ob enem organistu, navadnim pevkinjam posebno pa tukajšnjemu trgovcu g. Starašini in njegovej gospej, ki sta k temu veliko pripomogla. Tudi sta darovala pred kratkim lep kip križanega Gospoda. Bog plati. V tukajšnjem občinskem odboru je polovica odbornikov, ki nemški ne umejo pa občinski pisar vendar vse po nemško naprej bere in odborniki podpisujejo, nekteri ne vejo kaj? Zakaj bi se pa slovenski ne uradovalo in bi se nemčurčku pot pokazal, od koder je prišel? Volitva državnega poslanca je tukaj! Na noge tedaj možje, ne recite: meni je vse eno, je ta ali uni. To ni res! pogledajte, kaj pa naši nasprotniki storijo zoper nas. Volite, kateri imate čast in pravico voliti, take volilne može, ki bodo na dan volitve v Ptuji stali kakor skala za narodno stran, ne pa nesramnih Judežev, ki svoj narod prodati hočejo in v lastno skledo pluvajo.

Od sv. Bolfanka v ljutomerskih gorica. Ko je pred nekoliko leti prejšnji tukajšnji g. učitelj hotel stopiti v pokoj, ni se pri nas nikdo za učiteljsko službo oglasil, dokler se ni obljubilo 50 fl. osebne doklade na leto. Ta svotica privabila je dva prosilca, izmed katerih bil je predložen sedajni nadučitelj g. St. in dobivši tukaj učiteljsko službo, poprosil je krajni šolski svet, da bi mu dal narediti gospodarsko poslopje, da bi mogel leže izhajati. Bivši tedanji nadzornik krajnega šolskega St. F. delal je na vse kriplje na to, da se je g. učitelju postavilo potrebno gospodarsko poslopje, katero že stoji kakih šest let. Ker je v tej župi mnogo otrok za šolo, morala se je enorazredna šola razširiti v dvorazrednico in v to svrhu vzelo se je v najem precej daleč od šole

stoječe poslopje. Morali bomo tedaj delati novo šolo in najbolje bi bilo na staro poslopje, ker je zid trden in debel, narediti še eno nadstropje, ali nekateri možaki so nasprotnega mnenja, mislijo namreč, da bi to preveč stalo, in da bi bilo boljše, ako se dosedanje učiteljsko stanovanje spremeni še v en razred in ako se iz gospodarskega poslopja naredi učiteljsko stanovanje, češ, da učitelj nema pravice imeti gospodarskega poslopja. Bilo kakor bilo! Ako se to dogodi, bodo tukajšnji župljani videli, kako lahko bodo zopet dobili učitelja!

Istinič.

Od sv. Andraša v Slov. goricah. (Izid volitev v ptujski okrajni zastop) nas je prav neprijetno iznenadil. Stranko, ki je zopet dobila večino, poznamo tukaj po njenem prejšnjem gospodarstvu prav dobro, posebno kar se skrbi za ceste tiče. Pri sv. Bolfanku namreč se loči od ceste, ki pelja iz Ptuja proti sv. Lenartu in sv. Trojici, okrajna cesta proti sv. Andrašu, sv. Antonu v Radgono. Kos, ki še spada v ptujski okraj, je res majhen, ali vendar ne tako, da bi se zamoglo nanj celo pozabiti, kar je prejšnja nemškutarska večina ptujskega okrajnega zastopa storila. Nekdaj, ko smo kmetje sami ceste navažali, bila je dobra in lepo navožena. Ko so se pa osnovali okrajni zastopi in je v ptujskem vladala nemškutarska večina z načelniki kakor n. pr. dr. Strafella i. dr., in smo morali okrajne doklade plačevati, vzeli so denarje, ali na našo cesto pozabili. Seveda so morali popravljati ceste, po katerih se vozijo v svoje vinograde v Haloze. Še le ko je bila večina okrajnega zastopa zadnja tri leta slovenska, se je storilo za stezo nekaj. Ali mnogo se tudi ni moglo storiti, kajti škoda, ki se je prej napravila, je prevelika, da bi se mogla v teku 2 let popraviti. Na večih toriščih je povodenj stezo podkopala, da se nahajajo cele jame, in v Trnovcih je bilo ob deževnem vremenu namesto steze močvirje. To se je v zadnjem letu vsaj nekoliko od slovenskega okrajnega zastopa poboljšalo, sedaj pa, ker so zopet meščani pa nemškutarji v večini, začne se staro gospodarstvo. Morali bomo namesto da bi v Ptuj o povodnjih po cesti hodili in se vozili, začeti se na brojih voziti ali pa plavati.

Iz Slatine. (Zborovanje) kmečkega društva je zapustilo dober utis. Od ust do ust gre po celej okolici občudovanje govornikov in veselje. Neizrečeno pa se jezijo nemškutarji šulveinerji. Delali in napenjali so se nasproti, da bi lahko poknili. Pri farnej cerkvi dali so 2krat naznaniti, da bo ravno ob istej uri šulveiner in šoli delil ubogej deci obleko, obutev itd. Vse zastonj kakor procesije križevi teden prihajale so dolge vrste slov. vrlih mož k našemu zborovanju, voz za vozom, ovenčan in z

okinčanami konji. Dvorana bila je pretesna. Med tem pa so šulvereinski botri dr. Hojzel, krčmar Streiter, krčmar Ogriseggg in pešica drugih delili otrokom kaj bogate (?) darove: n. pr. pismenke $\frac{1}{2}$ kr. ena, kamenčke po 4 za 1 kr., nekaj malovrednih nogovic in robcev, kakoršnih trgovcev le po slepi ceni proda. Tako so uboge otroke le žalili sebe pa osmešili. Kmečkemu društvu niso mogli nič škodovati. Blagim domoljubom in vrlim kmetom pa vsa čast in slava! Živeli! — Jož. Šeligo ni mogel otrok v šolo pošiljati, ker ni imel jim obleke dati. Toča ga je tudi oškodovala. Pravijo, da je bil kaznovan. Ta siromak je delal pri stavbarji Migličiči, ki mu je 1 fl. kar za šulverein zaračunal. Je li Šeligo šulvereinar? M.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so ministru vnanjih zadev, grofu Kalnoky-ju podelili red sv. Štefana in ministru za Bosno in Hercegovino, baronu Kallay-ju, red sv. Leopolda. Veleimenitno odlikovanje kaže, da cesar mirovno delovanje teh ministrov visoko čislajo in popolnem odobrujejo. — Nemški liberalci, posebno borlski grof Wurmbbrand, hočejo člen XIX. osnovnih državljskih pravic pokopati in nemški jezik kot državni jezik proglašiti; dne 22. t. m. pride ta predlog v državnem zboru na dnevni red. Če zmagajo, potem naložijo nenemškimi narodom jarem, kakoršni so Madjari vrgli nemadjariskim narodom na vrat, kar bo začetek novej in silnej borbi. — Nemški poslanec in konservativec Lienbacher je v Solno-graškem osnoval kmečko (agrarno) društvo, ki šteje že 1000 udov. — Moravski c. kr. namestnik grof Schönborn je službi se odpovedal; pravijo, da postane naučni minister namesto barona Konrada, Bog daj! — Čehi začeli so prošnje do državnega zbora odpošiljati, da bi prusački šulverein bil zatrt, ker mu ni mar toliko za nemško, marveč za ponemčenje slovenske dece, in ker le politično rovlje; Slovenci imamo dovolj uzrokov do podobnih prošenj. — Madjarski minister grof Raday je umrl; Jude čedalje bolj sovražijo na Ogorskem, nedavno bila sta dva nova poslanca izvoljena, ki sta morala obečati, da hočeta na potlačjenje Judov delovati. — Hervatski sabor marljivo zboruje pa malo sklene. Ban grof Khuen dobrika se vsem strankam, le Starčevićevaj se ne upa blizu. — V Hercegovini je od 100 vojaških novincev skoraj polovica všla in s puškami vred potegnila k vstašem v planine.

Vnanje države. Francozom je se posrečilo vzeti Kitajcem mesto Son-Tai; palo je pa vendar 1000 francoskih vojakov in kakih 6000 kitajskih; sedaj hočejo Francozi napasti Bak-Ningh in naposled pograbititi veliki in in bogati

otok Hai-Nan. Doma v Parizu odjenjal je freimaurerski napuh in so pariškemu nadškofu in semeniščem pustili dosedanjo plačo iz državne blagajnice; jud Rothschild pa hoče za 450 milijonov frankov pokupiti vse francoske državne železnice. — Nemški Bismark je zopet 3 škofijam dovolil prejšnjo državno podporo in mogoče je, da pridejo nemški katoličani kmalu na bolje. — Ruskemu carju je le malo odleglo; vendar pravijo, da ni nobene nevarnosti; nihilisti so zopet enega visokih policistov v Petersburgu zaklali, general Subejkov bil je zabljen v neko hišo in zaboden, jegovi spremljevalci pa ranjeni, hudodelcev ni bilo mogoče zaslediti. — Bolgarski knez dobi ruskega generala za vojnega ministra. — Turški sultan hoče 3000 vojakov poslati egiptovskemu vice-kralju v pomoč proti Mahdiju v osrednji Afriki. Ta je nedavno napal mesto Gezireh pa brezuspešno; v Hartumu je 4000 egiptovskih vojakov, da ga ubranijo pred Mahdijem.

Za poduk in kratek čas.

Cesarske, štajerske, slovenske zastave ali bandere.

(Dopis iz Konjic.)

O konjiških tržanih se je marsikaj v „Gosp.“ čitalo, naj se še pove, kaj da smo si nekteri konjiški kmetje mislili, ko smo dne 23. sept. pri že znanih konjiških gospodih črno-rudeče-žolte nemško-prajzovske zastave ali bandere, katerim „frankfurtarce“ pravimo, vihrati videli. Nehoté smo se tistih žalostnih časov spominjali, ko so nemški grajščaki in jih beriči nevmiljeno s slovenskim kmetom ravnali. Čujte! kaj se je svoje dni ravno v naši lepi Dravinjski dolini zgodilo.

Nek kmet je rad z bičem pokal. Tistega pokauja pa ni mogel nemški grajščak trpeti. Pošlje toraj nekega dne nemškega beriča po slovenskega kmeta, ko je ta po navadi na cesti, z bičem pokal. Kmet stopi trepetajé pred gospoda. Ta mu ukaže, se na dolgo in široko klop vleči in berič mu jih z debelo gorjačo pet vročih nameče. Ko jih je kmet imel, ga vpraša nemški grajšak: „Ali vedla, zakaj ta vroča froštikl dobila?“ Kmet odgovori s solznimi očmi, da ne ve. In grajščak mu poreče: „Zato dobila, ker tam po cest z gajžlo šnalcala; če se enkrat kaj takega naštelala, dobila deset štokštrajh ali batin; ali zmerkala?“

Tistih vročih nemških batin smo se kmetje spominjali, ko smo omenjene nemško-prajzovske zastave pri nekterih konjiških tržanih in „šulvereinarjih“ razobešene videli. Take nemške zastave v konjiškem trgu iz oken in streh kazati, se pravi po naši kmečki pameti, nam slovenskim kmetom nemške grajščake ponujati, ki